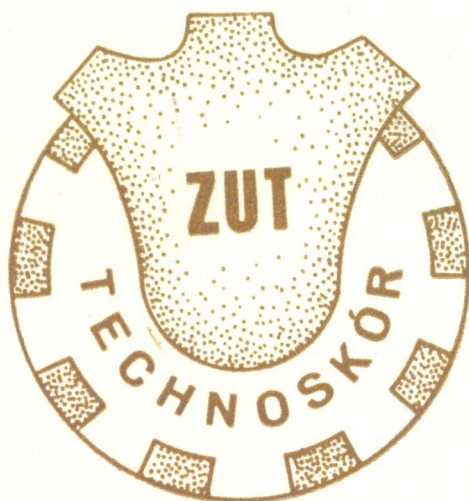

ZAKŁAD URZĄDZEŃ TECHNICZNYCH PRZEMYSŁU SKÓRZANEGO
„TECHNOSKÓR” W CHEŁMKU

INFORMATOR

CHEŁMEK 1987

ZAKŁAD URZĄDZEŃ TECHNICZNYCH PRZEMYSŁU SKÓRZANEGO
„TECHNOSKÓR” W CHEŁMKU

INFORMATOR
1952 - `1987

CHEŁMEK 1987

Materiał zebrzał i opracował:
Marian KASPRZYK

Fotografie:
Zdjęcia archiwalne

PRZESZŁOŚĆ I TERAŹNIEJSZOŚĆ

Powstanie „Technoskóru” łączy się ściśle z rozwojem w Polsce przemysłu skórzanego

Wszechstronny rozwój kraju w okresie powojennym spowodował, że zapotrzebowanie społeczeństwa na dobra konsumpcyjne stale wzrastało, znajdując swe odbicie również w rosnącym popycie na obuwie. Zaspokojenie tych potrzeb mogło nastąpić przez uruchomienie nowych coraz większych mocy produkcyjnych w ramach upaństwowionego przemysłu skórzanego. Okresy, w którym drobne warsztaty szewskie pokrywały dwie trzecie krajowego zapotrzebowania na obuwie – minęły bezpowrotnie.

W okresie międzywojennym na mapie przemysłowej Polski Fabryka Obuwia „BATA” w Chełmku była największym zakładem produkcyjnym obuwia. Z działań wojennych Fabryka wyszła bez większych strat. Już w niespełna miesiąc po wyzwoleniu rozpoczęto w Fabryce produkcję obuwia. W tym czasie Fabryka Obuwia w Chełmku była jednym z nielicznych przedsiębiorstw w branży skórzanej, której potencjał przemysłowy, jak i załoga, mogły udzielić pomocy innym zakładom, tak w odbudowie jak i rozwoju. Już w 1946 roku grupa pracowników Fabryki w skład której wchodził późniejszy pracownik „TECHNOSKÓRU”, jak np. Ludwik OCZKOWSKI, Feliks KARZMITOWICZ uruchomili zakład obuwia w „OTMĘCIE” – dzisiejsze Śląskie zakłady Przemysłu Skórzanego „OTMĘT” w KRAPKOWICACH.

W 1948 roku z inicjatywy kierownictwa fabryki a szczególnie inż. Feliksa Zajęca zastępcy dyrektora ds. technicznych została zorganizowana w Chełmku Ogólnopolska Konferencja przedstawicieli przedsiębiorstw przemysłu skórzanego na temat zintensyfikowania produkcji obuwia w kraju. W trakcie narady rozpatrzono zgłoszony przez gospodarzy projekt rozbudowy własnych warsztatów mechanicznych, które wytwarzałyby części maszyn i oprzyrządowania dla całego przemysłu obuwniczego.

Potrzeba rozwoju zaplecza technicznego dla produkcji obuwia brała się stąd, że w okresie międzywojennym zakłady obuwia w Chełmku, Radomiu i Otmęcie, a stanowiące w okresie powojennym podstawową bazę przemysłu skórzanego, wchodziły w skład koncernu „BATA” i były zaopatrywane w części zamienne i urządzenia przez centralę tego koncernu – Zakłady w ZLINIE – obecnie GOTTWALDOV.

Z tych względów kilka miesięcy później w Fabryce w Chełmku zorganizowany został nowy oddział obróbki, nazwany Wydziałem Produkcji Części Maszynowych nr 800 przez rozszerzenie produkcji części zamiennych miał za zadanie ograniczyć ich import, prowadzony w tym czasie dla całego przemysłu przez dział zbytu Fabryki we współpracy z centralami handlu zagranicznego. Aby wydział mógł sprostać tym wymogom dokonano zakupu szeregu nowych maszyn do obróbki metali, modernizując tym samym istniejący już park maszynowy. Na kierownika tego wydziału powołano Władysława MOSKAŁĘ a z kolei Tadeusza WOLFA, którzy swoją pracą na tym stanowisku przyczynili się do rozwoju wydziału i jego usamodzielnienia się. Wydział 800 wchłonął część pracowników z istniejącego wówczas oddziału obróbki części zamiennych. Dla uzupełnienia brakującej kadry przyjmowano pracowników z zewnątrz.

Do dzisiaj w „TECHNOSKÓRZE”, pracują: Jan BULIŃSKI, Piotr KASPEREK, Jan BRANICKI, Józef BARABASZ, Władysław FUDAŁA, Roman ŚLESIAK, Józef WANAT, Adam RYCHŁOWSKI, Henryk CHOWANIEC, Józef RACZEK, Stanisław NORYS, Ryszard PIWOWARCZYK, którzy przyjmując się na przełomie lat pięćdziesiątych i wcześniej do pracy w Fabryce w Chełmku tworzyli podwaliny pod przyszły „TECHNOSKÓR”

Charakter produkcji w tym szeroki asortyment części zamiennych do różnego typu maszyn i różnorodnego rodzaju oprzyrządowania, powodowały konieczność stworzenia dla tej

produkcji samodzielnego zaplecza technicznego jak biura konstrukcyjnego i biura technologicznego, narzędziowni. W tym czasie wypracowano również dla wydziału nr 800 odmienne zasady organizacyjne, które stanowiły załączek wyodrębnienia się tej komórki w samodzielną jednostkę organizacyjną.

Idea stworzenia zaplecza technicznego dla całej branży skórzanej znalazła swoje odzwierciedlenie w utworzeniu w 1952 roku Wytwórni Części Maszyn Obuwniczych w Chełmku samodzielnego przedsiębiorstwa podległego bezpośrednio Centralnemu Zarządowi Przemysłu Obuwniczego w Łodzi.

Jako datę założenia Wytwórni Części Maszyn Obuwniczych przyjmuje się dzień 1 lipca 1952 roku to jest dzień, w którym Minister Przemysłu Lekkiego nr 467 utworzył Wytwórnę, przydzielając jej do prowadzenia zakład w Chełmku wchodzący dotychczas jako Wydział Produkcji Części Maszynowych nr 800 do Południowych Zakładów Obuwia w Chełmku. Dyrektorem przedsiębiorstwa został Stanisław ZBIJOWSKI, Naczelnym Inżynierem Władysław ANDRYSIK, Głównym Księgowym Zdzisław MATYJA, a Głównym Ekonomistą Adam Klaja.

Trzeba zaznaczyć, że przyjęta nazwa przedsiębiorstwa już w tym czasie nie była odpowiednia do zadań jakie przedsiębiorstwo wykonywało, bowiem od początku istnienia zakładu – o czym już wcześniej wspomniano – prowadzono produkcję, urządzeń obuwniczych, których ilość i asortyment z roku na rok wzrastały.

Zmiana nazwy Wytwórni na Zakład Urządzeń Technicznych Przemysłu Skózanego „TECHNOSKÓR” w pełni przystosowana do struktury produkcji nastąpiła w styczniu 1975 roku.

Za zgodą kierownictwa P.Z.Ob. przyjęto zasadę, że powstała Wytwórnia działać będzie na terenie zakładu macierzystego. W wyniku dokonanego porozumienia z Centralnym Zarządem Przemysłu Skózanego w Łodzi, któremu Wytwórnia została podporządkowana i kierownictwa Fabryki P.Z.Ob. nowo powstały zakład przejął załogę Wydziału nr 800, oraz pewną liczbę wysoko kwalifikowanych pracowników zatrudnionych w innych komórkach organizacyjnych Fabryki. Jeszcze przez długi okres czasu pracownicy obu zakładów wchodzili do pracy jedną bramą. Wiele miejsc pracy było wspólnych.

Załoga Wytwórni pod koniec pierwszego roku istnienia liczyła 199 pracowników.

W pierwszym okresie działalności Wytwórni należało, oprócz naboru nowych pracowników, tak do produkcji bezpośredniej, jak i zaplecza technicznego i administracyjnego.

Problem ten rozwiązano przez utworzenie siedziby zarządu zakładu w nowo wybudowanej kotłowni. Tam znalazły pomieszczenia: dział konstrukcyjny, dział technologiczny i dyrekcja. Pozostałe komórki, takie jak: planowanie produkcji, zatrudnienia i płac, zaopatrzenia, zbytu i księgowości umieszczono w hali nr 21, która w niedługim czasie została przejęta do wyłącznej dyspozycji Wytwórni, umożliwiając wyodrębnienie się zakładu od P.Z.Ob. od strony północno – wschodniej wzdłuż ulicy Przemysłowej.

Brama wjazdowa w starym zakładzie

Dwa lata po utworzeniu Wytwórni wybudowano magazyn stali. Była to pierwsza inwestycja nowego zakładu, dalszy krok na drodze do całkowitego uniezależnienia się od P.Z.Ob., gdyż Wytwórnia dotychczas zmuszona była korzystać z ich pomocy także i w tym zakresie.

W 1955 roku w Wytwórni uruchomiono produkcję transporterów szwalniczych i automatów do montażu obuwia. Na ten cel przeznaczono część przejętego od P.Z.Ob. baraku drewnianego. Produkcję transporterów rozwinęto szybko do czego przyczyniło się wzrastające się zapotrzebowanie na tego typu urządzenia całej branży obuwniczej. Na uwagę zasługuje fakt, że zarówno produkcja transporterów jak i pozostałych wyrobów oparta była na własnej myśli konstrukcyjnej i technologicznej.

We wdrażaniu nowej produkcji wielce zasłużyli się: Tadeusz WOLF, Jan FIDYT, Józef ZASADZIŃSKI, Tadeusz REMSAK, Adam RYCHŁOWSKI, Władysław NOSAL, Tadeusz PAWLIK.

Realizacja zwiększających się zadań produkcyjnych, jak również wprowadzenie nowych technologii i organizacji produkcji wpłynęły na dalszą rozbudowę zakładu. W 1956 roku oddano do użytku nowo wybudowaną halę produkcyjną oznaczoną numerem 31. Zainstalowano w niej spawalnię tlenową i elektryczną. Uruchomiono kuźnię, odlewnię i warsztaty ślusarskie do produkcji wykrojników i obróbki form, hartownię i galwanizację, która dotychczas znajdowała się w kilku miejscach na terenie P.Z.Ob. W tym samym roku wybudowano i oddano do użytku zasobniki do składowania materiałów pomocniczych dla odlewni oraz na materiały łatwopalne.

W latach następnych pod rozbudowę zakładu objęto dalsze nie zagospodarowane tereny przejęte od P.Z.Ob. W 1959 roku wybudowano drugą nową halę produkcyjną, w której uruchomiono produkcję kopyt.

Znalazły się w niej takie pomieszczenia dla nowo zorganizowanego warsztatu produkcji wykrojników ze stali ostrzonej i warsztatu modeli odlewniczych, a także magazyn materiałów pomocniczych. W następnym roku wybudowano garaże, kompresorownię, trafostację, magazyn wyrobów gotowych i portiernię, która jednocześnie umożliwiła całkowite oddzielenie Wytwórni od P.Z.Ob.

W tym czasie we wdrażaniu nowej produkcji i przy rozbudowie zakładu wielce zasłużyli się: dyr. Stanisław ZBIJOWSKI, zastępca dyr. Stanisław BOGUNIA, Marian ZEMŁA, Władysław OPITEK, Tadeusz PAWLIK, Władysław NOSAL, Adam RYCHŁOWSKI, Władysław FUDAŁA, Mieczysław WALIGÓRA, Piotr KASPEREK, Zenon TRĘBACZ, Zdzisław MATYJA.

W wyniku kilkuletniej rozbudowy i związanego z tym wzrostu zatrudnienia wartość produkcji zakładu wzrosła kilkakrotnie przy zatrudnieniu 532 osób. W 1963 roku na stanowisko dyrektora powołano Henryka SOROKĘ.

Mimo uzasadnionych motywacji dalsza rozbudowa Wytwórni ze względu na szczupłość terenu nie mogła być prowadzona. Zwiększenie i unowocześnienie produkcji w następnych latach miało być wynikiem udoskonalenia metod zarządzania i organizacji produkcji a jednocześnie jej specjalizacją. Z tego też powodu w 1968 roku decyzją władz nadrzędnych produkcję kopyt przeniesiono do Tarnowskich Zakładów Wyrobów Drzewnych „TARNOKOP” w Tarnowie.

W miejsce produkcji kopyt zorganizowano nowy wydział produkcji form jako urządzeń do nowoczesnej produkcji spodów obuwia. W tym celu sprowadzono do zakładu frezarko – kopiarki firmy „Starag” produkcji szwajcarskiej. W dalszej perspektywie wytwarzanie form miało stanowić podstawowy asortyment produkcji zakładu. Z dużym trudem starano się podołać pełnej realizacji zamówień, nadsyłanych przez zakłady obuwnicze całego kraju. Pracowano na dwie, a w niektórych oddziałach na trzy zmiany, wykorzystując

do maksimum możliwości produkcyjne. W styczniu 1966 roku funkcję dyrektora Wytwórni obejmuje mgr Stanisław JASTRZĘBSKI.

W miarę prężnego rozwoju w latach sześćdziesiątych całej branży skórzanej, w miarę powstawania nowych zakładów obuwniczych, wzrastającego eksportu obuwia i związanych z tym zmian w procesach technologicznych – powstała również potrzeba rozbudowy i rekonstrukcji całego zaplecza branży.

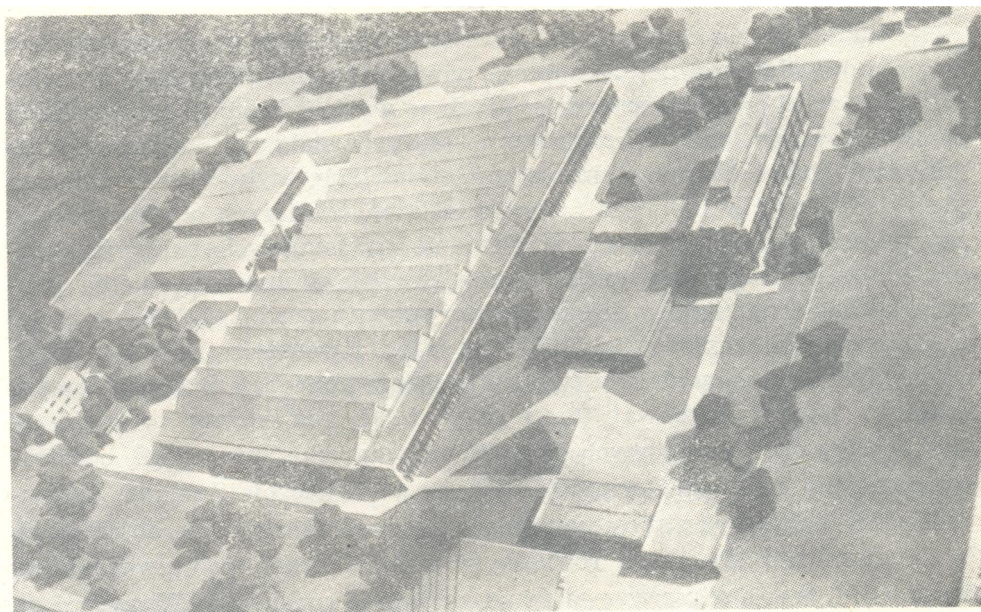
Doświadczenia Wytwórni zebrane z kilkunastoletniej działalności stanowiły wystarczające uzasadnienie dla Zjednoczenia Przemysłu Skórzanego i Ministerstwa Przemysłu Lekkiego, aby rozbudowa zaplecza technicznego dla zakładów obuwia nastąpiła na terenie Chełmka. Zasadniczym problemem do rozwiązania był wybór koncepcji rozbudowy zakładu. Jednym z głównych warunków determinujących kształt przyszłego zakładu miał być profil produkcji oraz jego ilość.

Zakładano, że dzięki nowej inwestycji produkcja powinna wzrosnąć co najmniej dwukrotnie. Szczupłość powierzchni produkcyjnej Wytwórni, która pod koniec lat sześćdziesiątych w wyniku licznych reorganizacji została wykorzystana do maksimum, nie pozwalała na zwiększenie zatrudnienia, czy też na nowe inwestycje budowlane. Wybudowane w latach pięćdziesiątych i w pierwszej połowie lat sześćdziesiątych obiekty pozwoliły w znacznym stopniu na przełamanie narastających trudności, jednakże nie rozwiązywały problemu zwiększenia i unowocześnienia produkcji. Ciągła potrzeba zwiększania asortymentu produkcji coraz częściej u kierownictwa zakładu pobudzały myśli o stworzeniu bazy produkcji z prawdziwego zdarzenia. Na tym tle powstała koncepcja budowy nowego zakładu. Zakład zajmował teren przylegający od strony południowo – wschodniej do Południowych Zakładów Przemysłu Skórzanego, od strony północnej do Laboratorium Obuwniczego – obecnie Zakładu Badawczego P.Z.P.Sk., a od strony południowo – wschodniej do drogi dojazdowej. W studium nad koncepcją rozbudowy zakładu brano pod uwagę, kilka wariantów. Wariant pierwszy i drugi zakładały rozbudowę Wytwórni na terenie istniejącego zakładu, na którym znajdowało się Laboratorium Obuwnicze, a które w planach resortowych miało być przemieszczone do Krakowa.

W ocenie kierownictwa zakładu warianty z uwagi na położenie Wytwórni nie nadawały się do realizacji. Wciśnięcie zakładu między P.Z.P.Sk., a tereny PKP było niekorzystne pod względem zabudowy, jak również pod względem układu sieci dróg dojazdowych, tym bardziej, że wzdłuż południowo – wschodniej granicy P.Z.P.Sk., plan przestrzennej zabudowy Chełmka przewidywał ogólnodostępną drogę wraz z głównym kolektorem osiedlowym Chełmka.

Biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności jakie warunkowały rozbudowę Wytwórni w końcu zdecydowano, że otworzenie zakładu nastąpi całkowicie na wolnym terenie, bez akceptacji jakichkolwiek obiektów. Plany perspektywiczne rozwoju Chełmka przewidywały pozostawienie pod rozbudowę przemysłu terenów położonych na północny wschód od P.Z.P. Sk., Właśnie tam gdzie obecnie mieści się „TECHNOSKÓR” zaplanowano wybudowanie nowego kompleksu obiektów. Lokalizacja ogólna W.C.M.Ob., ustalona została przez Komisję Planowania przy Radzie Ministrów decyzją z dnia 6 marca 1969 roku. Lokalizacja szczegółowa zakładu została wydana na podstawie planu zagospodarowania terenu przez Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Krakowie w dniu 8 maja 1969 roku.

Opracowanie założenia techniczno-ekonomiczne przyszłej budowy przez Biuro Projektów Przemysłu Skórzanego w Krakowie zakładały wybudowanie jednego budynku zblokowanego, w którym miała być skupiona cała produkcja wraz z zapleczem z wyjątkiem odlewni i stolarni, dla których miała być wybudowana druga hala odpowiednio przystosowana do tego typu produkcji.

Makieta nowego zakładu – widok ogólny

Dla pracowników komórek technicznych i administracji zaplanowano trzy kondygnacyjny biurowiec, który połączony został z halą produkcyjną obiektem socjalnym przeznaczonym na szatnię i stołówkę. Ponadto miał powstać kompleks zabudowań z przeznaczeniem na garaże, kompresorownię i remizę strażacką, oczyszczalnię ścieków, magazyn paliw płynnych i magazyn gazów technicznych, portiernię osobową i towarową, wiatę z rampą i rowerownię.

Założenia techniczno – ekonomiczne przyszłej budowy przewidywały również wybudowanie hotelu robotniczego i dwóch bloków z mieszkaniami funkcyjnymi.

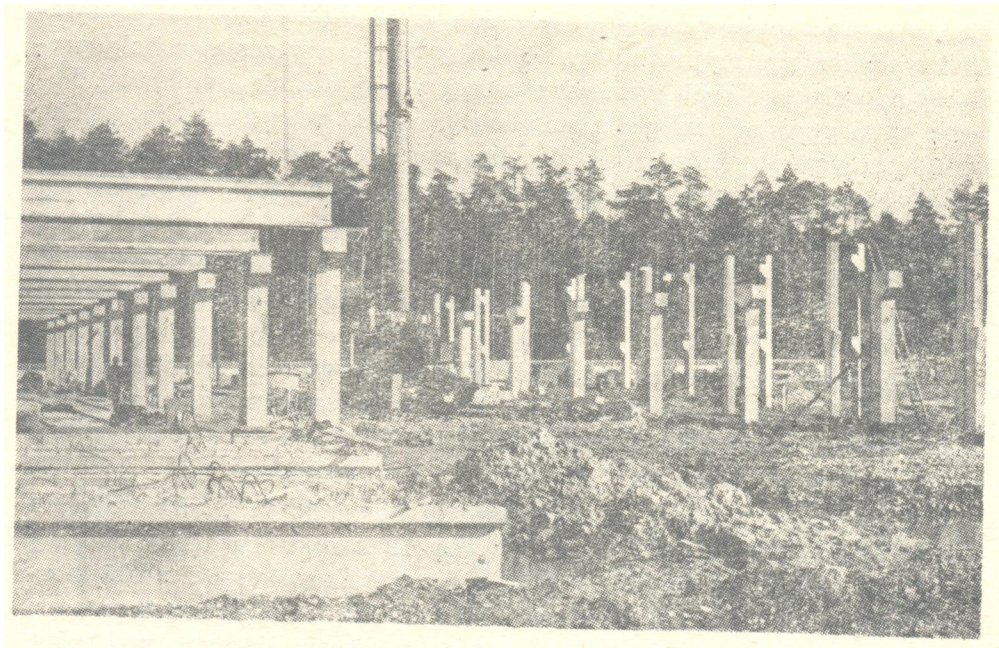
Program produkcji z kolei zakładał dwukrotne zwiększenie ilości produkcji istniejących asortymentów. Liczebność załogi w nowym zakładzie według planu miała wzrosnąć do 1008 osób. Koszt całej inwestycji według cen z 1970 roku miał wynosić 139 mln złotych.

Rozpoczęcie budowy zakładu nastąpiło po wykarczowaniu zalesionego terenu w 1971 roku. Wiosną 1972 roku na teren budowy wprowadziły się pierwsze ekipy wykonawcy Krakowskiego Przedsiębiorstwa Budownictwa Przemysłowego. Jak przy każdej budowie tego typu teren jeszcze niedawno spokojny, stał się miejscem licznych wykopów, pracy wielu kopiarek i spychaczy, wysypiskiem hałd, żwiru i piasku. Teren budowy był w ciągłym ruchu, z dnia na dzień coraz więcej przybywało konstrukcji stalowych i betonowych. Tempo prac było dobre. Wszystko wskazywało na to, że budowa będzie ukończona w planowanym terminie. Umowa o realizację inwestycji nakładała na wykonawcę tylko obowiązek budowy. Pozostałe obowiązki, jak: dostawa maszyn i urządzeń, dokonanie rozruchu z powodu braku generalnego wykonawcy z konieczności przyjął na siebie inwestor – kierownictwo zakładu. W tym czasie od czerwca 1972 roku obowiązki dyrektora Wytwórni pełnił mgr Józef DĄBEK, a zastępcy dyrektora do spraw techniczno – produkcyjnych odpowiedzialnego za budowę nowego zakładu inż. Wiktor KAŁA powołany na to stanowisko w styczniu 1969 roku. Na szefa służby inwestycyjnej Wytwórni został powołany inż. Edmund KUSIŃSKI.

Służba inwestycyjna zakładu mimo licznych trudności, zadania swe wykonała z wyprzedzeniem. Dla wyposażenia nowego zakładu, celem uzupełnienia istniejącego parku maszynowego zakupiono nowe obrabiarki w tym również z importu. Ważną pozycję w uzbrojeniu zakładu stanowiły dostawy urządzeń energetycznych, transformatorów,

agregatów, sprężarek, suwnic, urządzeń wentylacyjnych, urządzeń do odlewni z piecami indukcyjnymi włącznie, a także urządzeń do oczyszczalni ścieków do laboratorium, jak również urządzeń dla stołówki.

Postęp robót na budowie od samego jej rozpoczęcia znajdował się w ciągłym zainteresowaniu kierownictwa zakładu jak i władz Zjednoczenia. Terminowe oddanie do użytku wznoszonej inwestycji było celem nadrzędnym. W wielu przypadkach w wyniku powstawania nie przewidzianych trudności zakład podążał budowlanym z pomocą; wypożyczano wykonawcy sprzęt transportowy, remontowano maszyny, organizowano dostawy materiałów.

Fragment budowy głównej hali produkcyjnej

Jednakże z upływem czasu tempo robót malało. Wykonawca jak i podwykonawcy większość potencjału budowlanego skierowali na inne budowy w kraju o znaczeniu priorytetowym. W tej sytuacji władze Zjednoczenia Przemysłu Skórzanego uznając zakończenie budowy Wytwórni za cel nadrzędny, powołały, we wrześniu 1973 roku na stanowisku dyrektora mgra Jana PACTWĘ, długoletniego Dyrektora Południowych Zakładów Przemysłu Skórzanego „CHEŁMEK”.

W celu przyspieszenia zakończenia prac przy podstawowych budynkach produkcyjnych cała załoga Wytwórni (nosząca) od 1975 roku nazwę Zakładu Urządzeń Technicznych Przemysłu Skórzanego „TECHNOSKÓR” brała udział w pracach porządkowych. Wspecjalizowane służby przede wszystkim inwestycyjne i głównego mechanika zajmowały się składowaniem i montowaniem maszyn łącznie z pracami rozruchowymi. Do realizacji tych zadań powołano specjalną grupę rozruchową na czele której stanęli: inż. Wiktor KAŁA zastępca dyrektora do spraw techniczno – produkcyjnych i Adam JARCZYK główny mechanik.

W wyniku dużego zaangażowania ze strony kierownictwa przedsiębiorstwa budowę nowego zakładu w części podstawowej udało się zakończyć w 1975 roku. W lipcu 1974 roku ukończono budowę odlewni. Przekazanie głównego budynku produkcyjnego, garaży i portierni nastąpiło w czerwcu 1975 roku, a części socjalnej w marcu 1976 roku. Pozostałe

obiekty przekazano w 1977 roku. W 1975 roku oddano do użytku załogi dwa bloki z 105 mieszkaniami funkcyjnymi a w 1979 roku hotel pracowniczy.

Po przyjęciu od wykonawcy pomieszczeń produkcyjnych najważniejszym zadaniem jakie pozostało do rozwiązania była sprawa przemieszczenia eksploatowanych maszyn i urządzeń oraz materiałów stanowiących podstawę bieżącej produkcji ze starego zakładu do nowo wybudowanych obiektów. Zadanie było to bardzo ważne, bo tylko podjęcie „z marszu” produkcji w nowym zakładzie, bez żadnych postojów gwarantowało wykonanie zadań planowych przedsiębiorstwa w 1975 roku. Zatem należało stworzyć takie środki organizacyjne i techniczne, które by w czasie przemieszczenia pozwalały skrócić postoje na poszczególnych stanowiskach pracy do niezbędnego minimum. Przed przystąpieniem do tego zadania opracowano szczegółowy plan przemieszczenia całego parku maszynowego oraz pozostałego majątku. Realizacja tak olbrzymiego przedsięwzięcia jakim miało być przemieszczenie kilkudziesięciu poszczególnych maszyn wymagała olbrzymiego wysiłku. Każda maszyna oprócz demontażu i przemieszczenia wymagała w nowym zakładzie odpowiedniego ustawienia, podłączenia do instalacji elektrycznych. Zadania tego nie można było wykonać tylko przy pomocy służby oddziałów pomocniczych czy utworzonej brygady montażowej i rozruchu. Sprawa ta miała spocząć na barkach całej załogi. Klimat jaki został wytworzony przez kierownictwo przedsiębiorstwa do tego zadania mógł w pełni rokować jego skuteczność.

Miesiąc czerwiec 1975 roku na trwale zapisał się w kartach historii zakładu. Na przestrzeni kilku dni, przy pomocy wysiłku całej załogi, przeprowadzka ze starego zakładu do nowych obiektów stała się faktem. Sprawna organizacja przy przemieszczaniu parku maszynowego, pozwoliła całkowicie wyeliminować okres przestoju produkcji. Dla obserwatora tamtych wydarzeń szczególnie rzucała się w oczy żarliwość i zapał jaki towarzyszył poszczególnym zadaniom. Pracownicy wykonywali przydzielone im zadania sumiennie i dokładnie, często w godzinach nadliczbowych. Do wyróżniających pracowników przy realizacji tego zadania należeli: Piotr KASPEREK, Adam RYCHŁOWSKI, Władysław OPITEK, Adam JARCZYK, Janina BARAN, Roman PIWOWARCZYK, mgr inż. Franciszek PIWOWARCZYK, Józef RACZEK, Ludwik PALIAN oraz pracownicy działu głównego mechanika. Cała załoga z wyjątkiem pracowników galwanizerni po dniu 20 czerwca 1975 pracowała już w nowym zakładzie.

Z uwagi na brak całkowitego przekazania inwestycji do użytku część pomieszczeń produkcyjnych została zaadaptowana dla potrzeb socjalnych, a także na pomieszczenia biurowe.

Należałoby w tym miejscu zadać pytanie, czy było sensowne przystąpić do produkcji w nie zakończonej inwestycji budowlanej i rozpocząć pracę w warunkach nie dostosowanych do założeń projektowych, często uciążliwych.

Sens postawionego pytania i jednoznacznej odpowiedzi wynikał z warunków istniejącej sytuacji, a przede wszystkim z nagromadzonego potencjału produkcyjnego przedsiębiorstwa. Przesunięcie terminu uruchomienia produkcji o dwa lata w nowych obiektach stanowiłoby niepowetowaną stratę dla zakładu jak i całej gospodarki narodowej. Zgromadzony nowy park maszynowy przez cały ten okres byłby bezużyteczny, z drugiej strony ze względu na nadmierne zagęszczenie w starym zakładzie brak byłoby miejsc pracy dla stale powiększającej się załogi. Trzeba również podkreślić, że mimo nie zakończenia inwestycji już w momencie przeprowadzki warunki pracy na poszczególnych nowych stanowiskach były lepsze niż w starym zakładzie.

Poza tym rozpoczęcie pracy w nowym zakładzie wymuszało na wykonawcy przyspieszenie zakończenia budowy pozostałych obiektów co już w tym czasie z uwagi na występujące oznaki kryzysu gospodarczego kraju – nie było zadaniem łatwym.

„TECHNOSKÓR” wiele zawdzięcza w tym miejscu dyrektorowi mgrowi Janowi PACTWIE i zgrupowanym wokół niego ludziom, szczególnie kadrze kierowniczej: Wiktorowi KALE, Józefowi BARABASZOWI, Zdzisławowi MATYJI, Adamowi KLAJI, Janowi WEŹGOWCOWY, Mieczysławowi DŁUBISZOWI, Władysławowi NOSALOWI, Ryszardowi KARELUSOWI, Władysławowi FUDALE, Zenonowi TRĘBACZOWI, Franciszkowi PIWOWARCZYKOWI.

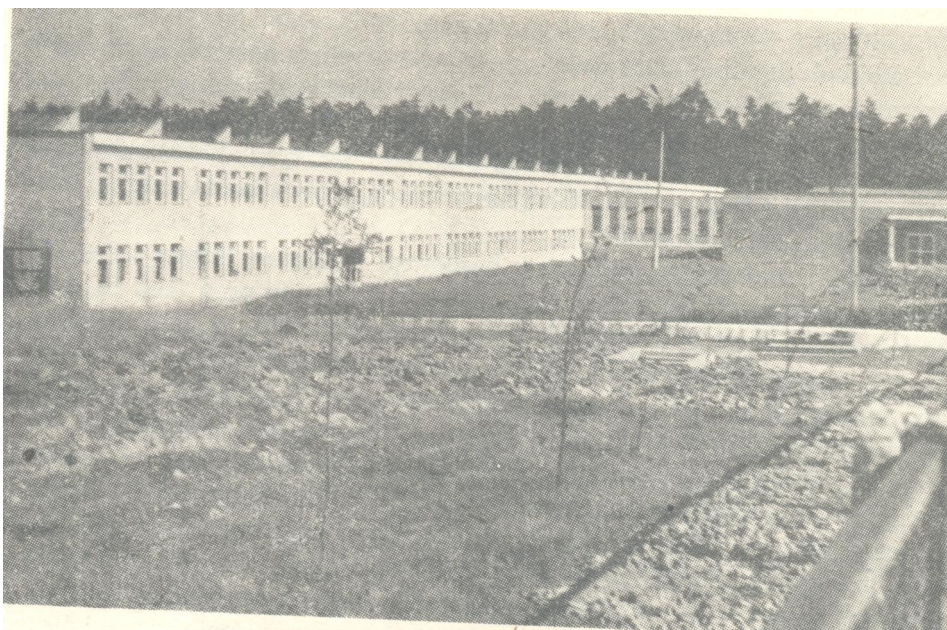
Przekazanie do eksploatacji podstawowego budynku produkcyjnego dawało już możliwość porównania czym dysponowaliśmy w przeszłości a czym będziemy gospodarzyć w przyszłości.

Część produkcyjna zlokalizowana jest w dwóch halach. Wyodrębnienie odlewni i stolarni od pozostałych stanowisk pracy było konieczne ze względu na charakter produkcji. W podstawowym budynku produkcyjnym wydzielona jest hala główna, w której skupia się produkcja trzech podstawowych wydziałów, a mianowicie produkcji części, form i urządzeń. Funkcjonalność rozwiązań konstrukcyjnych podstawowego budynku produkcyjnego wynika z usytuowania w nim całego zaplecza usługowego z oddziałem produkcji narzędzi i centralną wypożyczalnią narzędzi, warsztatów mechanicznych i elektrycznych oraz magazynów. Wszystkie miejsca pracy są dostateczne oświetlone i przestronne. Zadbano o odpowiedni wystrój wnętrz. Zainstalowanie nowych urządzeń w odlewni i galwanizerii jak również uzupełnienie parku maszynowego nowoczesnymi maszynami umożliwiło w produkcji zastosowanie nowych rozwiązań konstrukcyjnych i technologicznych produkowanych wyrobów. Budynek administracyjny przekazano załodze w ostatniej fazie budowy w 1977 roku, co umożliwiło opróżnienie przez administrację i część pionu technicznego pomieszczeń administracyjnych budynku głównego oraz dostosować ich do potrzeb produkcji. W pomieszczeniach budynku administracyjnego utworzono gabinet lekarski i stomatologiczny oraz gabinet zabiegowy.

Jeszcze nie zakończono całkowicie budowy, a już przystąpiono do tworzenia małej architektury. Opuszczony przez wykonawcę teren uporządkowano w czynie społecznym: zasiano trawę, posadzono krzewy i drzewka. Dla polepszenia warunków pracy i lepszego samopoczucia, zadbano o należyłą czystość i estetyzację wnętrz w oparciu o projekty plastyczne. Wymalowano wszystkie pomieszczenia produkcyjne.

Z okazji jubileuszu 25 – lecia istnienia przedsiębiorstwa, który był obchodzony w listopadzie 1977 roku nowy zakład stał się najlepszym i najpożyteczniejszym prezentem dla załogi. W drugim roku pracy w nowym zakładzie przedsiębiorstwo przekroczyło zadania produkcyjne o kilkadziesiąt procent w porównaniu do założeń techniczno – ekonomicznych projektu budowy przy zatrudnieniu 850 pracowników.

Koniec lat siedemdziesiątych w przedsiębiorstwie cechował się dalszym rozwojem produkcji. Wzrósł w tym czasie sortyment podstawowych wyrobów, wdrożono nowe rozwiązania konstrukcyjne i technologiczne form i urządzeń transportowych do montażu obuwia. Rozpoczęto produkcję eksportową części zamiennych do Czechosłowacji.

Fragment głównego budynku produkcyjnego

W celu lepszego zaopatrywania zakładów branży skórzaney w części zamienne z dniem 1 stycznia 1980 roku „TECHNOSKÓR” przejął od Przedsiębiorstwa Obrotu Towarowego Przemysłu Skórzanego „POLBUT” w Łodzi jako zakład działający na pełnym wewnętrznym rozrachunku gospodarczym Składnicę Główną Części Zamiennych, której siedziba znajdowała się w Chełmku obok nowo wybudowanego zakładu „TECHNOSKURU”. Składnica Główna Części Zamiennych została założona w 1957 roku jako samodzielny zakład wyłączony z Wydziału Mechanicznego Południowych Zakładów Przemysłu Skórzanego „Chełmek” w Chełmku. Jednostką nadrzędną dla Składnicy w tamtym okresie był Centralny Magazyn Przemysłu Skórzanego w Bytomiu. W latach sześćdziesiątych Składnica została organizacyjnie przekazana „POLBUTOWI”.

Przeprowadzona reorganizacja Składnicy pozwala na lepsze skoordynowanie produkcji części zamiennych wytwarzanych przez „TECHNOSKÓR” z zapotrzebowaniem branży, a bilansowanym przez Składnicę w oparciu o otrzymywane zapotrzebowanie i ustalone plany. Na stanowisku dyrektora Składnicy powołano inż. Zdzisława PORWITA. Odtąd „TECHNOSKÓR” jest przedsiębiorstwem wielozakładowym.

Ważnym wydarzeniem w historii przedsiębiorstwa było wręczenie w czerwcu 1980 roku załodze „TECHNOSKÓRU” sztandaru reprezentacyjnego ufundowanego przez kombinaty przemysłu skórzanego w dowód uznania i dobrej współpracy.

Cechą następnych lat były zmiany głównie w sferze ekonomicznej co wiązało się z kryzysem lat 80 – 81 i wprowadzeniem od 1982 roku reformy gospodarczej. Nie bez znaczenia była tu osobowość nowego zastępcy dyrektora do spraw ekonomiczno – handlowych inż. Józefa BARABASZA, który to stanowisko objął w sierpniu 1979 roku.

Zakład pomimo ograniczeń energetycznych i surowcowych zdołał utrzymać wysoki poziom produkcji dostarczając krajowym producentom nowe wzory form i innych urządzeń. Od 1980 roku szybko rośnie eksport części zamiennych do Czechosłowacji umożliwiając specjalizację produkcji. Otrzymywane z tego tytułu dewizy pozwalają na zwiększony zakup części zamiennych przez Składnicę.

Mimo zmniejszania się stanu liczbowego załogi w latach 1983 – 1987 zakład utrzymuje prężną produkcję wprowadzając do produkcji formy na bezpośredni wtrysk i chłodziarki kesonowe. W latach 1985 – 1986 zakład zakupił za kilkaset milionów złotych do potrzeb produkcji nowe maszyny w tym włoskie frezarko – kopiarki z wyposażeniem

komputerowym. Szybkie opanowanie produkcji na tych maszynach stanowi satysfakcję dla obsługujących ich pracowników, gdyż w innych zakładach tego typu procesy nie są tak zadowalające. Umożliwiło to utworzenie w przedsiębiorstwie na mocy umowy z kontrahentem zagranicznym ekipy serwisowej i składu konsygnacyjnego dla obsługi wszystkich tego typu maszyn zainstalowanych w kraju i w konsekwencji otrzymanie dodatkowych dewiz.

W ostatnich latach wiele uwagi poświęcono poprawie warunków socjalnych i bytowych załogi. Nowe reguły ekonomiczne wprowadzone w ramach reformy gospodarczej umiejętnie zastosowane przyczyniły się do poprawy zarobków przy równoczesnym uzależnieniu ich od jakości i wydajności pracy.

W roku jubileuszowym 35 – lecia istnienia zakładu wiele wysiłku postawiono na dalszą poprawę warunków pracy i estetyzację zakładu. Efekty tych działań widoczne są na każdym kroku. Zakład przez kilka ostatnich lat w ramach organizowanych konkursów pod względem estetyzacji i porządku należy do najlepszych w województwie bielskim. Fakty te przysparzają całej załodze wiele satysfakcji i poczucia dumy ze swej pracy. Przeszłość „TECHNOSKÓRU” i dokonania jego pracowników na trwale związane są z Chełmką i historią przemysłu skórzanego w Polsce.

PRODUKCJA NA POTRZEBY CAŁEJ BRANŻY

Pomyślany początkowo jako warsztat obróbki „TECHNOSKÓR” stał się w niedługim czasie swego istnienia, nieodłączną częścią procesu produkcyjnego dla każdej pary obuwia. Zakład od samego początku miał charakter usługowy, reprezentował produkcję jednostkową, uwarunkowany potrzebami producentów obuwia i galanterii skórzanej. Potrzeby te były bardzo zróżnicowane: miały charakter awaryjny (niejednokrotnie w przypadku produkcji części) służyły unowocześnieniu technologii produkcji obuwia, jak również organizacji.

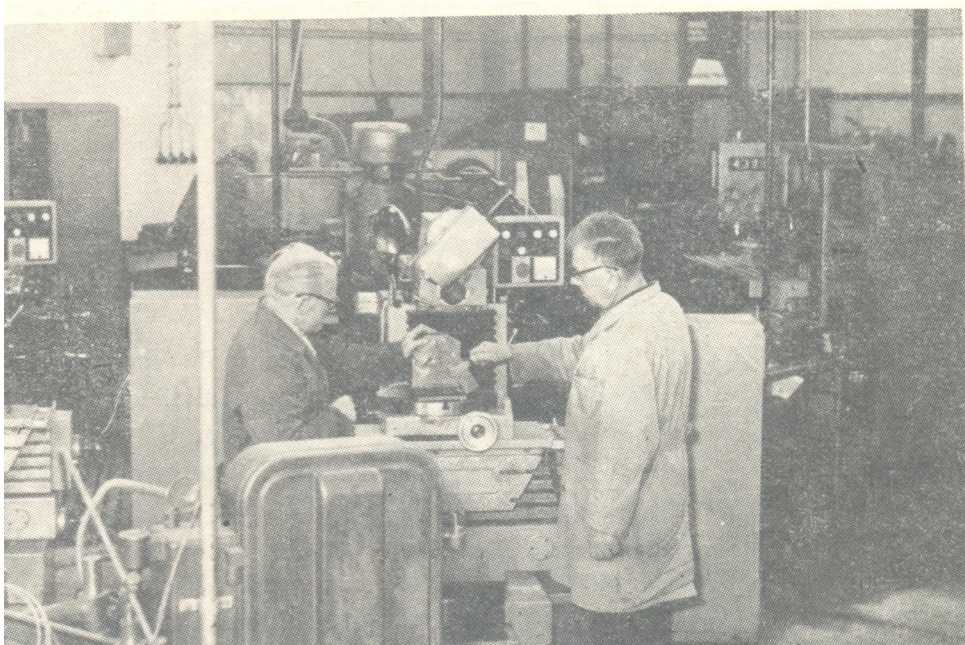
Wyroby „TECHNOSKÓRU”, ze względu na ich jakość i specyfikację są bardzo poszukiwane i niezbędne dla ciągle rozwijającego się przemysłu obuwniczego. Taka sytuacja istniała już od pierwszych dni utworzenia zakładu. Wprawdzie posiadany w tym czasie park maszynowy – uniwersalne obrabiarki do metalu – ograniczył w dużym stopniu zapotrzebowanie branży, ale potrzeby szczególnie w zakresie części zamiennych były systematycznie zaspokajane, co również wpływało na to, że przemysł obuwniczy stawał się coraz bardziej prężny, że z roku na rok zwiększał produkcję obuwia.

Części zamienne do maszyn obuwniczych w produkcji zakładu zawsze stanowiły podstawową pozycję wyrobów. Produkcja części stała się konieczna przede wszystkim z braku możliwości dewiz – a więc jako produkcja antyimportowa. Asortyment produkcji części jest bardzo zróżnicowany, obecnie wynosi około 800 pozycji rocznie, co jest wynikiem dużej różnorodności maszyn, którym mają służyć, jak również wynikiem ich eksploatacji. Wprawdzie w ostatnim dziesięcioleciu park maszynowy przemysłu obuwniczego uległ unowocześnieniu, to jednak potrzeby na części zamienne są dalej bardzo duże. Realizacja zamówień na części, ze względu na jednostkowe pozycje i ich różnorodność wymaga wysokich kwalifikacji pracowników, znajomości maszyn, dla których są dorabiane. Trudności w ich wykonaniu cechuje fakt, że oddziały mechaniczne wielkich kombinatów obuwniczych, nie posiadające dostatecznie wyposażonego zaplecza technicznego, nie mogą się podjąć ich wykonania we własnym zakresie „TECHNOSKÓR” stał się specjalistą wysokiej klasy w produkcji części maszyn, partnerem wyprodukowanym i cenionym przez wszystkich kontrahentów, Produkcja części zamiennych na eksport jest tego najlepszym dowodem. Przystępującymi pracownikami w produkcji części byli i są: Ludwik OCZKOWSKI, Tadeusz TOPOREK, Roman PTASIŃSKI, Tadeusz BIGAJ, Kazimierz FIREK, Józef SŁONINA, Stanisław CYGANIK, Jan LATKO, Józef WILCZAK, Józef CZEKAJ, Roman LATKO.

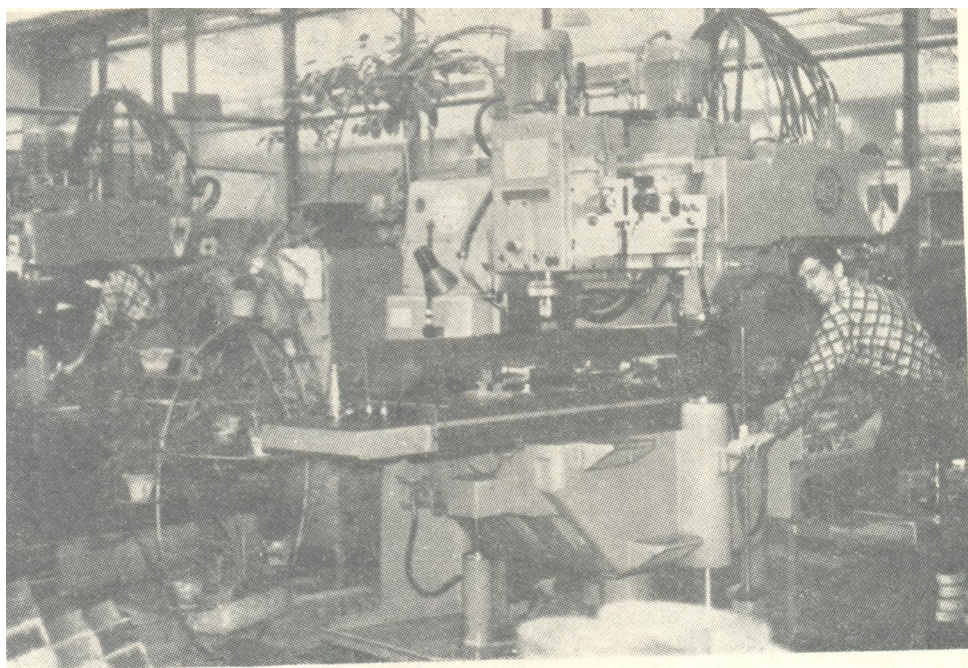
Rozwijanie i doskonalenie produkcji obuwia wymaga zwiększenia dostaw różnego rodzaju narzędzi oraz urządzeń, przy użyciu których można by było wprowadzić nowe asortymenty, urozmaicić wzornictwo, zwiększyć ilość produkowanych serii. W branży obuwniczej w latach powojennych zbudowanych zostało kilka nowych zakładów np. w NOWYM TARGU, SŁUPSKU, GNIEŹNIE, CHEŁMIE LUBELSKIM. Istniejące stare zakłady przechodziły gruntowną modernizację i zwiększyły produkcję. Z budową nowych zakładów wiązał się również rozwój nowych technologii produkcji obuwia, a wraz z nimi zapotrzebowanie na nowe urządzenia obuwnicze i zwiększenie ich dostawy. Decydujące znaczenie dla rozwoju branży skórzanej miało podjęcie produkcji eksportowej, a następnie bardzo intensywny rozwój eksportu. Udział Zakładu Urządzeń Technicznych w produkcji różnego rodzaju urządzeń jest duży i ciągle się rozrasta. W pierwszych latach swojego istnienia zakład produkował wykrojniki kute, formy do prasowania podeszew, podpodeszew, formy do prasowania obcasów skórzanych, głowice do zbijania i przybijania obcasów, wałki do ścieniania zakładek oraz odlewy żeliwne i z metali kolorowych. Wraz z rozbudową zakładu i jego coraz bardziej nowoczesnym wyposażeniem zwiększa się jego asortyment produkcji urządzeń. W 1954 roku uruchomiono prototypową produkcję transporterów obuwia typy 17480 i 1781. Przenośniki te odegrały bardzo ważną rolę w unowocześnianiu procesów produkcyjnych, zwiększania ich wydajności. W pierwszych latach Wytwórni rozpoczęto również produkcję suszarni podwieszonych.

Ważnym działaniem na drodze unowocześnienia produkcji było uruchamianie w 1959 roku produkcji kopyt drewnianych wraz ze wszystkimi akcesoriami (sprężyny, tulejki, sworznie, które dotychczas w znacznych ilościach były importowane z krajów kapitalistycznych do 1964 roku).

Istotny udział w unowocześnieniu produkcji i wzrostu jego asortymentu – jak już wspomniano – miał park maszynowy zakupiony z importu. Dokonane zakupy doprowadziły do podwojenia ilości posiadanych maszyn w stosunku do roku 1952.

Wnętrze Oddziału Produkcji Narzędzi

Wnętrze Wydziału Produkcji form

Zakup frezarko – kopiarek pozwolił na podjęcie produkcji bardziej skomplikowanych form do elementów spodowych obuwia według nowych technologii dotychczas nie stosowanych. Była to produkcja przeznaczona głównie dla P.Z.P.Sk. w Chełmku. Intensywny rozwój przemysłu obuwniczego, to również zmiany organizacji produkcji.

Zakład nasz jako jedyny producent środków transportu międzyoperacyjnego, ciągle modernizował swoje wyroby.

W 1963 roku uruchomiono produkcję nowych typów transporterów montażowych TMd – 36 i szwalniczego TS-1, do których w następnych latach dochodzą następne typy transporterów montażowych TM-4, TM-5, TMSO-1, TMSO-3. Konstruktorami tych maszyn byli pracownicy „TECHNOSKÓRU”, m.in. inż. Zenon TRĘBACZ, Adam RYCHŁOWSKI, Józef WANAT, a duży wkład w ich produkcję wnieśli: Władysław OPITEK, Stanisław NORYS, Józef NIEMCZYK, Józef KOTOWSKI, Roman KOSOWSKI, Jan MACIEJCZYK, Henryk JANIK, Mieczysław KAROŃ, Tadeusz REMSAK.

Na przestrzeni ostatnich trzydziestu lat nastąpiły istotne zmiany w technologii i produkcji obuwia. W miejscu tradycyjnych elementów łączących pewne części składowe obuwia takie jak: gwoździe, drut itp., zaczęto również stosować na szerszą skalę kleje rozpuszczalnikowe i termoplastyczne, co z kolei umożliwiło zastosowanie szeregu materiałów zastępczych w miejsce skóry. Na pierwszym miejscu należy wymienić wprowadzenie do produkcji spodów obuwia gumy pełnej i porowatej, polichlorku winylu, tuniskóru, poliuretanu itp., natomiast na wierzchy materiały syntetyczne powlekane foliami PCW.

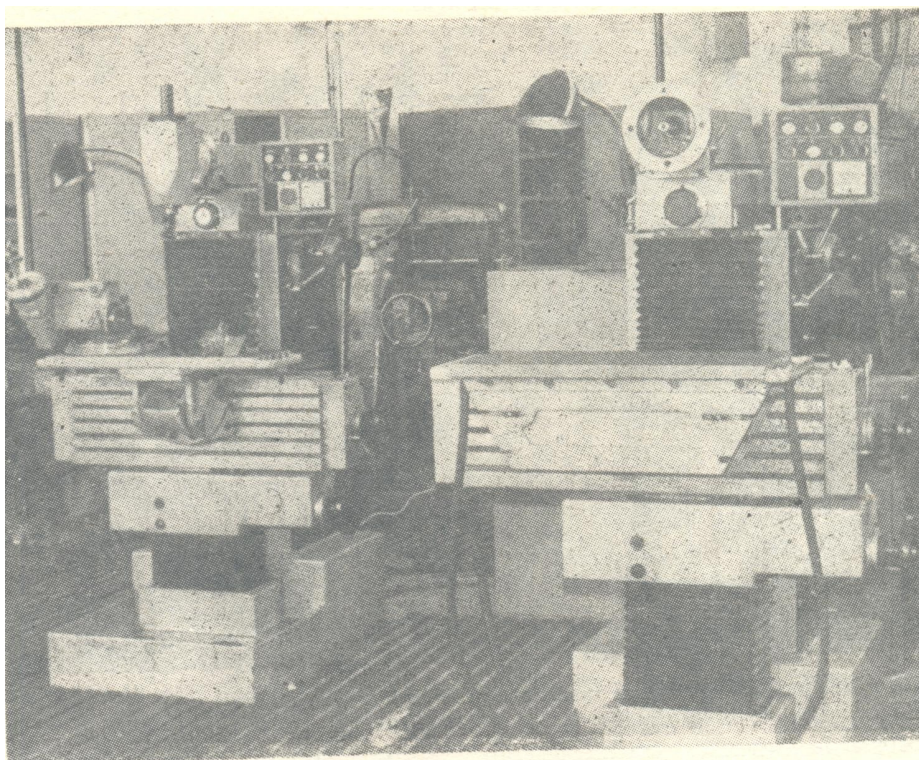
„TECHNOSKÓR” szybko dostosował się do zachodzących zmian producentów i staje się wyspecjalizowaną jednostką w produkcji różnego rodzaju form do spodów obuwia. Asortyment form jest wieloraki. Zakład produkuje formy podeszwowe, obcasowe oraz na kliny obcasowe i formy do produkcji kopyt z tworzyw sztucznych. Rodzaj ich uwarunkowany jest typem maszyn, na których wykonywane są podeszwy względnie obcasy. W produkcji form zakład stał się eksporterem na rynki Europy Zachodniej. Produkcja form to dalsza specjalizacja zakładu. W ostatnich latach podjęto produkcję form na bezpośredni wtrysk o dużej i skomplikowanej konstrukcji, technologii i pracochłonności.

Formy do bezpośredniego wtrysku pozwalają na znaczną automatyzację produkcji obuwia na automatyczne uformowanie podeszwy i bezpośrednie połączenie jej z cholewką obuwia. Taki sposób produkcji powoduje wyeliminowanie całkowite ćwiekowanie obuwia i wielu innych operacji, a również maszyn przy pomocy których łączono podeszwę z cholewką, a następnie ją obrabiano i uszlachetniano. Rozwiązanie to umożliwiło wzrost wydajności pracy oraz uzyskanie znacznej poprawy jakości obuwia przez wyeliminowanie nieprawidłowego wykonania poszczególnych operacji. Obuwie produkowane tym systemem cieszy się coraz większym zapotrzebowaniem szczególnie wśród młodzieży – głównie dlatego, że jest estetyczne, lekkie i nie wymaga reperacji. Przy opracowaniu konstrukcji i technologii form oraz przy ich produkcji wyróżnili się między innymi: mgr inż. Ryszard KARELUS, mgr inż. Antoni ZAJAS, Roman ŚLESIAK, inż. Wiktor KAŁA, inż. Władysław FUDAŁA, inż. Zenon TRĘBACZ, inż. Edmund KUSIŃSKI, Władysław DZWIGOŃSKI, Józef SMOTER, Ryszard PIWOWARCZYK, Julian WYKRĘT, Władysław STASZSZYK, Kazimierz SATERNUS.

Zapotrzebowanie materiałowe na produkowane wyroby przez „TECHNOSKÓR” w znacznym stopniu składa się ze stali i aluminium. Jednakże szereg wyrobów swój początek bierze z odlewni zakładowej produkującej odlewy żeliwne, stalowe i aluminiowe. Z odlewni wychodzą korpusy maszyn, koła zębate, wałki i inne odlewy potrzebne do produkcji form podeszwowych, części zamiennych oraz do formowania zakładek.

Duża część odlewów jest dostarczana do Wytwórni Części Zamiennych w Radomiu i Nowotarskich Zakładów Obuwniczych w Nowym Targu – zakładów stanowiących wraz z „TECHNOSKÓREM” zaplecze techniczne branży skórzanej.

Jednym z czynników powodujących ciągły rozwój zakładu był postęp techniczny, przejawiający się przede wszystkim w nowych konstrukcjach, opracowaniu nowej technologii produkcji i metodach organizacji pracy. Należy jednak zaznaczyć, że ze względu na usługowy charakter produkcji zakład nie dyktował nowych technologii obuwia, natomiast umożliwiał ich stosowanie.

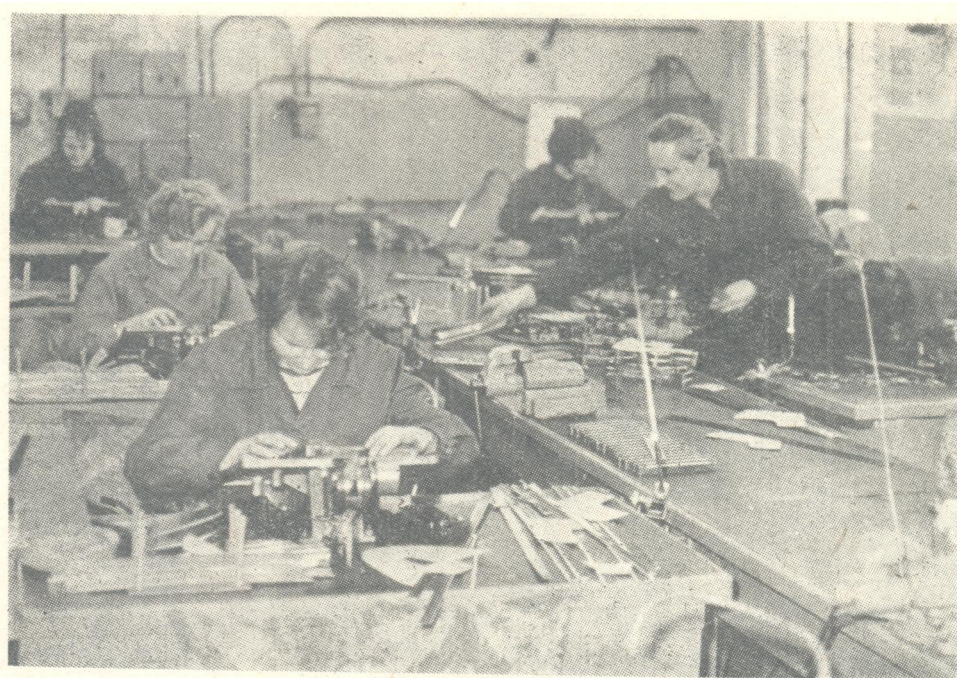

Frezarko – kopiarki do produkcji form

Opracowaniem nowej technologii obuwia branży skórzanej zajmuje się Instytut Przemysłu Skórzanego w Łodzi i Centralne Laboratorium Przemysłu Obuwniczego w Krakowie.

Wszystkie nowe wyroby „TECHNOSKÓRU”, to wynik twórczego wysiłku pracowników zakładu. Dotyczy to również opanowania nowych technologii i produkcji. W tym względzie na szczególną uwagę zasługują: opanowanie nowych technologii i produkcji transporterów, kopyt, produkcji form na normalnych tokarkach i frezarko – kopiarkach. Jednak do największych osiągnięć w rozwoju myśli technicznej należy zaliczyć fakt skonstruowania w 1960 roku maszyny służącej do ostrzenia taśmy zimno walcowanej, która posłużyła do opanowania nowej technologii produkcji wykrojników eliminując tym samym import. Maszyna ta została wkrótce potem opatentowana. Twórcami projektu tego byli: Jan FIDYT, Ludwik OCZKOWSKI.

W latach sześćdziesiątych wprowadzono do hartowni nową technologię nawęglania gazowego w oparach nafty, w zamian za nawęglanie w solach cyjanu. Oddanie do użytku nowego obiektu umożliwiło wprowadzenie w odlewni nowej technologii wytopu żeliwa, staliwa i brązu przy zastosowaniu pieców indukcyjnych. W nowym zakładzie opanowano również produkcję frezów z ostrzami z węglików spiekanych, nową technologię na wykrojniki ze stali zimno walcowane o wymiarach 28 x 50 mm.

Wnętrze warsztatu produkcji wykrojników

W celu sprostania nowoczesnym kierunkom mody uruchomiono nową technologię produkcji form podeszwowych tzw. metodą MCP i metodą elektroformowania które pozwalają na produkcję podeszew według żądanych wzorów, a niemożliwych do wykonania na obrabiarkach takich jak frezarko – kopiarkach. Chłodziarki kesonowe, których produkcję rozpoczęto w 1982 roku znalazły zastosowanie, oprócz zakładów obuwniczych w przemyśle gumowym. Niemalą rolę w tych procesach odegrała wynalazczość pracownicza.

Kierownictwo zakładu doceniając rolę postępu technicznego prowadzi szeroko zakrojoną akcję popularyzacji i wynalazczości pracowniczej ogłasza konkursy na najlepsze

wniosek racjonalizatorski, wydawane są biuletyny tematyczne, wskazujące odcinki produkcji lub poszczególne czynności wymagające usprawnienia technicznego lub organizacyjnego, na których pracownicy powinni skoncentrować swoją uwagę. Temu zagadnieniu kierownictwo zakładu szczególną uwagę poświęci w drugim etapie reformy gospodarczej. Ogółem w okresie 35 lat istnienia Zakładu Urządzeń Technicznych zgłoszono około 950 projektów wynalazczych, z czego przyjęto do zastosowania około 500 i które przyniosły duże oszczędności obok efektów niewymiernych a wyróżniających się poprawą warunków bhp, organizacji pracy, estetyki, jakości produkcji itp.

Profil produkcyjny zakładu, technologia wytwarzania poszczególnych asortymentów części zamiennych i form wymaga od pracowników dużych kwalifikacji. Precyzja wyrobów w niektórych operacjach wymaga dokładności rzędu tysięcznych części milimetra, a ponadto np. w przypadku form zdolności plastycznych. Mimo wysokich wymagań jakość techniczna poszczególnych wyrobów jest zadowalająca. Świadczy o tym minimalna ilość reklamacji składanych przez odbiorców. Wzrost ilościowy, a także asortyment produkowanych wyrobów zwiększał się z roku na rok. Mimo stale wzrastających zadań planowych, plany produkcyjne wykonywane są sposobem zadowalającym, co świadczy o realności planowania zakładowego. W dalszym ciągu zapotrzebowanie na wyroby „TECHNOSKÓRU” stale wzrasta.

Składnica Główna jest zakładem handlowym zajmującym się zapotrzebowaniem w części zamiennych, narzędzi i artykułów technicznych całego przemysłu skórzanego w kraju. W asortymencie zaopatrzeniowym Składnicy występują podstawowe grupy części zamiennych do maszyn obuwniczych, garbarskich i galanterii skórzanej.

Pierwsza grupa to części zamienne produkcji krajowej wykonywane przez branżowe wytwórnie części zamiennych to jest zakład ZUT „TECHNOSKÓR”, WCZ Radom i Z.P.Cz. Z. i M. Nowy Targ, Zespoły Producentów Części Gł. Mechanika zakładów przemysłu skórzanego oraz producentów spoza branży. W grupie tych wyrobów w latach 1980 – 1986 wprowadzono szereg nowych uruchomień produkcji krajowej eliminujących lub poważnie ograniczających import części zamiennych w następujących asortymentach jak: grzałki małych i dużych mocy, węże ciśnieniowe, tulejki ze spieków metali, elementy ściernie do ostrzenia noży i frezów, obwody drukowane wyposażenia elektronicznego itp.

Druga grupa to części zamienne importowane z pierwszego obszaru płatniczego (KS) z Czechosłowacji, Węgier, NRD, Bułgarii i ZSRR, do maszyn szyjących, obuwniczych i garbarskich.

Do trzeciej grupy należy zaliczyć części zamienne importowane z drugiego obszaru płatniczego (KK), głównie z RFN, Włoch, Anglii, Francji, USA, Kanady oraz innych krajów Europy i świata, jak podzespoły elektronicznego i pneumatycznego sterowania jak również narzędzia i artykuły techniczne do procesów technologicznych produkcji obuwia.

Na terenie Składnicy Głównej w Chełmku zmagazynowanych jest aktualnie ponad 40 tysięcy pozycji różnych części zamiennych w trzech podstawowych magazynach rodzajowych. Roczny obrót z tego tytułu wynosi obecnie ponad miliard złotych. Działalność Składnicy jako głównego koordynatora potrzeb zaplecza technicznego przemysłu skórzanego w kraju jest podstawą bezawaryjnej pracy zakładów- bez strat produkcyjnych z tytułu postojów i remontów maszyn.

ZATRUDNIENIE I KWALIFIKACJE ZAŁOGI

Od początku powołania samodzielnego zakładu pracownicy z dużym zaangażowaniem wywiązywali się ze swoich zadań, wykazując dużą dbałość o jego systematyczny rozwój. Duże osiągnięcia w początkowym okresie W.C.M.Ob. związane są z zasługą pracowników, którzy do samego początku związali swe losy z jej działalnością. Byli i są pracownicy, którzy pracowali w Południowych Zakładach Obuwia w czasie okupacji niemieckiej, a po

wyzwoleniu pierwsi przystąpili do pracy, zabezpieczając majątek zakładu przed dewastacją. Doświadczenia uzyskane w tych trudnych latach, pozwoliły na zorganizowanie w stosunkowo krótkim okresie samodzielnego zakładu na bazie wydziału mechanicznego Południowych Zakładów Skórzanych. Na początku swej działalności zakład liczył 199 pracowników. Liczba pracowników w następnych latach, w miarę rozwoju zakładu systematycznie wzrastała. Kadre kwalifikowaną w początkowym okresie działalności stanowili pracownicy Południowych Zakładów Obuwia. Dalszy wzrost zatrudnienia następował na bazie Zasadniczej Szkoły Zawodowej i Technikum w Chełmku.

Dla zabezpieczenia potrzebnej dynamiki przyrostu zatrudnienia przyjmowano również absolwentów z innych szkół zawodowych i średnich. W 1976 roku osiągnięto wielkość zatrudnienia na poziomie 816 pracowników. W latach następnych sytuacja uległa zasadniczej zmianie. W związku z rozbudową i budową nowych kopalń węgla kamiennego w bezpośrednim sąsiedztwie Chełmka wystąpiło bardzo duże zapotrzebowanie na pracowników. Rozbudowano znacznie kopalnie „Jaworzno”, „Brzeszcze”, „Janina”, „Ziemowit” i równocześnie wybudowano nowe kopalnie „Piaś” w Nowym Bieruniu, „Janina II” w Libiążu, „Czeczot” w Miedźnej. Duże różnice w poziomie płac i w warunkach socjalnych spowodowały znaczny odpływ z zakładu wysoko kwalifikowanych pracowników. Dalsze zmniejszenie poziomu zatrudnienia nastąpiło w wyniku odejścia około 150 pracowników jeszcze w sile wieku na wcześniejsze emerytury i renty. Nastąpiła także duża reorientacja w wyborze zawodu przez młodzież po ukończeniu szkoły podstawowej. Zdecydowana większość chłopców podejmuje naukę zawodu w szkołach górniczych co spowodowało ograniczenie do minimum naboru do przyzakładowej szkoły zawodowej „Technoskóru”. By móc ograniczyć skutki tego ujemnego zjawiska zakład wybudował 2 budynki obejmujące 120 mieszkań – stanowiące mieszkania służbowe, a następnie hotel robotniczy na 220 miejsc, który z czasem został przekształcony na mieszkania rotacyjne. W roku 1982 przy znacznej pomocy środków finansowych przedsiębiorstwa wybudowano spółdzielczy budynek mieszkalny składający się z 60-ciu mieszkań, z których 40 przydzielono długoletnim pracownikom o wysokich kwalifikacjach. Do posiadanych mieszkań nabór dokonywany był w województwach ościennych i dalszych. W krótkim czasie po uzyskaniu mieszkań spółdzielczych znaczna część tych pracowników odeszła z zakładu. W późniejszym okresie w latach 1983 – 1987 nowo przyjętym pracownikiem spoza Chełmka przydzielono mieszkania rotacyjne w hotelu robotniczym. Skutki wynikające z dużej konkurencji na rynku pracy spowodowały obniżenie poziomu zatrudnienia w zakładzie produkcyjnym do około 520 osób.

Do końca czerwca 1987 roku Składnica Główna zatrudniała 55 pracowników, a całe przedsiębiorstwo 575. Jak wynika z powyższych danych w zakresie zatrudnienia przedsiębiorstwo posiada duże trudności, gdyż nie może korzystać z miejscowej siły roboczej a dla pozyskanej z zewnątrz nie posiada mieszkań. Możliwości w hotelu robotniczym w zakresie mieszkań rotacyjnych zostały wyczerpane. Przez kierownictwo przedsiębiorstwa rozważana jest możliwość podjęcia budowy nowych mieszkań lecz środki finansowe na te cele, są ograniczone i nie pozwalają na zabezpieczenie potrzeb w najbliższym okresie czasu. Pragnąc nie dopuścić do obniżenia poziomu produkcji, czynione są starania rozwiązania możliwości zorganizowania fili przedsiębiorstwa tam, gdzie można by pozyskać odpowiednią ilość pracowników przede wszystkim ślusarzy i frezerów do produkcji form. Rozważana jest również koncepcja nawiązania szerszej kooperacji.

Poziom kwalifikacji pracowników jest na ogół zadowalający. Zdecydowanie większość pracowników zatrudniono bezpośrednio w produkcji posiada przygotowanie zasadnicze zawodowe a około 20% średnie. Wykształcenie wyższe techniczne posiada 16 pracowników, a ekonomiczne i inne 8 pracowników. Łącznie z wyższym wykształceniem przedsiębiorstwo zatrudnia 24-ch pracowników, co do ogólnej liczby pracowników

umysłowych stanowi około 10%. Pozostała część pracowników umysłowych posiada wykształcenie średnie techniczne, ekonomiczne lub ogólne.

DZIAŁALNOŚĆ POLITYCZNO – SPOŁECZNA I SAMORZĄDOWA

Polska Zjednoczona Partia Robotnicza skupia najbardziej świadomych i aktywnych członków załogi, wypełniających swoje zadania nie tylko na terenie „TECHNOSKÓRU” lecz wszędzie tam, gdzie tego wymaga interes socjalistycznej Polski, Wychowała wielu dobrych i ofiarnych działaczy społeczno – politycznych i gospodarczych. W 1953 roku powstała na terenie zakładu pierwsza komórka organizacji: Oddziałowa Organizacja Partyjna, która liczyła 7 członków. Podstawowe zadania jej działalności określały warunki jakie tworzyło ówczesne codzienne życie. Do zadań należało utrwalenie władzy ludowej, podnoszenie władzy społecznej wśród członków załogi i zmobilizowanie jej do wydajnej pracy. W 1959 roku wraz ze wzrostem załogi i wzrostem członków organizacji partyjnej w zakładzie została ona podniesiona do rangi Podstawowej Organizacji Partyjnej podlegającej bezpośrednio Komitetowi Powiatowemu PZPR w Chrzanowie. Następne lata, to dalszy wzrost ilościowy członków partii. Nowi członkowie rekrutują się przeważnie z członków organizacji młodzieżowych i z najbardziej sumiennej, zdyscyplinowanej kadry załogi. Pierwszymi sekretarzami byli towarzysze: Jan ŁUCZYŃSKI, Piotr KASPEREK, Kazimierz BUBIAK, Edmund KUSIŃSKI, Stanisław KOMALA, Augustyn BĄK, Andrzej MUCHA, Zenon TRĘBACZ. Obecnie funkcję tę pełni Władysław OPITEK.

Przez wszystkie lata swej działalności organizacja polityczna w „TECHNOSKÓRZE” brała udział w wytyczaniu i realizacji rozwoju przedsiębiorstwa, podnoszenia poziomu technicznego produkcji i poprawy warunków pracy. Członkowie PZPR dawali przykład ofiarności podczas rozbudowy i rozruchu zakładu, a także w pracach przygotowawczych do obchodzonych przez zakład jubileuszów.

Prawie równocześnie z organizacją partyjną powołano do życia Radę Zakładową. Jako pierwszego przewodniczącego Rady Zakładowej pracownicy wybrali Józefa CHRZANIKA. Przewodniczącymi organizacji związkowej byli kolejno: Piotr BALCEREK, Fryderyk BOŻEK, Kazimierz BUBIAK, Kazimierz SMOTER. Do najważniejszych zadań zrealizowanych przez organizację związkową w pierwszych latach swej działalności należy zaliczyć zorganizowanie międzyoddziałowego a później także międzyzakładowego współpracownictwa pracy. Organizacja związkowa dążyła do polepszenia warunków pracy i warunków bytowych załogi, zajmowała się organizowaniem jej życia kulturalno – oświatowego. Szczególną troską organizacji związkowej było rozpropagowanie akcji wypoczynkowej. W 1958 roku rozpoczęto organizowanie obozów młodzieżowych; były to pierwsze obozy młodzieżowe w Okręgu Związków Zawodowych Kraków pod patronatem Związku Zawodowego Pracowników Przemysłu Włókienniczego, Odzieżowego i Skórzanego. Po rozłamie w ruchu związkowym na początku lat osiemdziesiątych w zakładzie działały dwa związki zawodowe NSZZ „Solidarność”, którego przewodniczącym był Zdzisław TRZEPIZUR i NSZZ zwany „Branżowym”, którego przewodniczącym został Józef WANAT. W 1982 roku został utworzony w miejsce poprzednich związków zawodowych nowy Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Pracowników ZUT PS „TECHNOSKÓR”, który obecnie skupia większą załogi. Swoją działalność związek rozpoczął od spraw socjalnych i rozpoznania warunków życiowych emerytów i rencistów. Powołał Zakładową Inspekcję Pracy. Obecnie główna działalność związku to jednak sprawy płacowe, socjalne i mieszkaniowe załogi oraz warunków pracy i bhp. Dzięki swej aktywności i osiągnięciom organizacja związkowa zyskuje sobie większe uznanie załogi. Pierwszym przewodniczącym Zarządu NSZZ ZUT PS „TECHNOSKÓR” został Kazimierz PTASIŃSKI. Obecnie funkcję tę pełni Adam KOCON.

Trzeba także wspomnieć o organizacji młodzieżowej działającej w „TECHNOSKÓRZE” również od początku istnienia zakładu. Długoletnimi działaczami młodzieżowymi byli: Józef BARABASZ, Fryderyk BOŻEK, Władysław OPITEK, Kazimierz STAŃKO, Zdzisław MAZGAJ. Obecnie funkcję przewodniczącego Zarządu ZSMP pełni Wiesław BUCHTA.

Organizacja młodzieżowa w ścisłym współdziałaniu z organizacją partyjną, działalność swą koncentruje głównie na ideowym wychowaniu młodzieży, przysposobieniu jej do roli współgospodarza kraju, rozwijaniu zainteresowań kulturalnych i sportowych.

W wyniku głębokich przemian, jakie w życiu politycznym i gospodarczym naszego kraju dokonały się po VIII Plenum KC PZPR w pierwszej połowie 1957 roku powołano w zakładzie Radę Robotniczą, a w grudniu 1958 roku Konferencję Samorządu Robotniczego, które przyjęły na siebie współodpowiedzialność za wykonanie planów produkcyjnych i rozwój przedsiębiorstwa. Jako pierwszego przewodniczącego Rady Robotniczej wybrano Juliana WYKRĘTA. Potem kolejno przewodniczącymi byli: Tadeusz REMSAK, Stanisław KOMALA, Władysław OPITEK, Julian WOLAN. Przez długi okres sekretarzem Rady był Adam RYCHŁOWSKI.

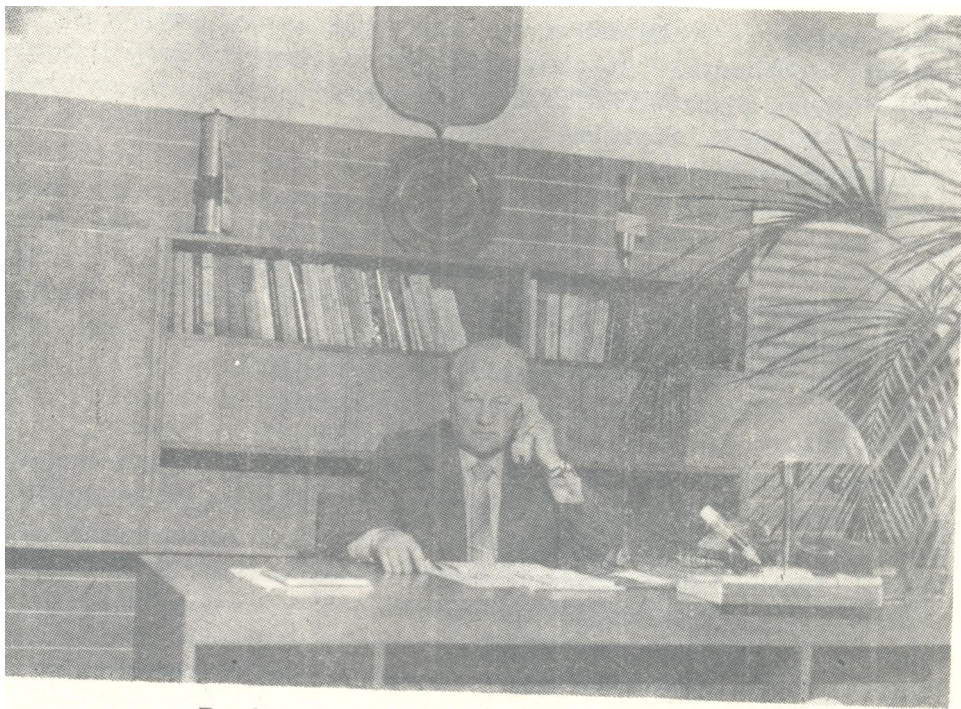
W listopadzie 1981 roku na podstawie ustawie o samorządzie załogi przedsiębiorstwa państwowego dokonano w zakładzie wyboru nowych organów samorządowych: Radę Pracowniczą i Ogólne Zebranie Delegatów. W kwietniu 1983 roku po wielomiesięcznej przerwie reaktywowano działalność samorządu. Samorząd pracowniczy poprzez swoje organy wziął w swe ręce szeroki zakres uprawnień w zakresie funkcjonowania przedsiębiorstwa, podziału zysku i gospodarowanie nim oraz uchwalanie rocznych i wieloletnich planów przedsiębiorstwa.

Pierwszym przewodniczącym Rady Pracowniczej był Józef SMOTER. Kolejno funkcję w II kadencji Rady pełnili: Zdzisław TRZEPIZUR i inż. Edward PALIWODA. W kwietniu 1987 roku wybrano organy samorządu III kadencji. Przewodniczącym Rady został Andrzej MUCHA.

W „TECHNOSKÓRZE” działają również i rozwijają swą działalność także Zakładowe Koło Stowarzyszenia Inżynierów – Mechaników Polskich (SIMP). Zakładowe koło Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego (PTE), które na terenie województwa bielskiego posiadają bardzo dobrą opinię osiągając czołowe miejsce w rywalizacji międzyzakładowej. Zakładowe Koło SIMP skupia w swoich szeregach inżynierów i techników przedsiębiorstwa. Prowadzi działalność w zakresie popularyzacji wiedzy technicznej, czytelnictwa i akcję szkoleniowo – odczytową. Wykazuje także dużą aktywność we wdrażaniu postępu technicznego. Obecnie funkcję przewodniczącego Koła pełni inż. Władysław FUDAŁA.

Zakładowe Koło PTE w swoich szeregach skupia ekonomistów, zaopatrzeniowców, księgowych, pracowników. Prowadzi wśród całej załogi akcję propagandową w zakresie znajomości zasad reformy gospodarczej, podejmuje się opracowywania analiz i ekspertyz dla potrzeb przedsiębiorstwa. Obecnie funkcję przewodniczącego Koła pełni mgr Zofia BIALIK.

PRACOWNICY NA STANOWISKACH KIEROWNICZYCH

Dyrektor przedsiębiorstwa mgr JAN PACTWA

Dyrektorzy

Stanisław ZBIJOWSKI	(01.07.1952 r. – 30.09.1963 r.)
Henryk SOROKA	(16.11.1963 r. – 03.11.1965 r.)
mgr Stanisław JASTRZĘBOWSKI	(01.01.1966 r. – 17.01.1972 r.)
mgr Józef Dąbek	(16.06.1972 r. – 12.09.1973 r.)
mgr Jan Pactwa	(16.06.1972 r. – 12.09.1973 r.) (13.09.1973 r. – nadal)

Naczelnicy Inżynierowie

Władysław ANDRYSIK	(01.07.1952 r. – 31.03.1957 r.)
Stanisław BOGUNIA	(01.04.1957 r. – 31.03.1965 r.)

Zastępcy Dyrektora do spraw techniczno – produkcyjnych

Stanisław BOGUNIA	(01.04.1965 r. – 31.08.1968 r.)
inż. Wiktor KAŁA	(01.01.1973 r. – 15.04. 1987 r.)

Zastępcy Dyrektora do spraw ekonomiczno – handlowych

mgr Józef Dąbek	(13.09.1973 r. – 31.12.1974 r.)
mgr Władysław CEBO	(16.02.1974 r. – 30.06.1979 r.)
inż. Józef BARABASZ	(01.10.1979 r. – nadal)

Główni Księgowi

Zdzisław MATYJA	(01.07.1952 r. – 13.02.1980 r.)
Mieczysław DŁUBISZ	(16.04.1980 r. – 30.11.1981 r.)
mgr Jan WEŻGOWIEC	(01.12.1981 r. – nadal)

Szefowie Produkcji

inż. Ferdynand LAMOT	Władysław NOSAL
Tadeusz WOLF	inż. Józef BARABASZ
Tadeusz PAWLIK	mgr inż. Ryszard KARELUS

Główni Konstruktorzy

Stanisław BOGUNIA	mgr inż. Ryszard KARELUS
Stanisław STANEK	inż. Zenon TRĘBACZ
Adam RYCHŁOWSKI	

Główni Technolodzy

Józef MARCAK
Tadeusz PAWLIK
Władysław NOSAL
inż. Władysław FUDAŁA

Główni Mechanicy

Stanisław BOGUNIA
Adam JARCZYK

Szef Utrzymania Ruchu i Remontów

inż. Edmund KUSIŃSKI

Główny Ekonomista

Adam KLAJA

Kierownicy Oddziałów i Wydziałów

W – 1 (produkcja części zamiennych)
Tadeusz WOLF
Piotr KASPEREK
Roman PIWOWARCZYK

W-2 (produkcja kopyt i form)
inż. Edmund KUSIŃSKI
inż. Zenon TRĘBACZ
Adam RYCHŁOWSKI

W – 3 (produkcja urządzeń)
inż. Marian ZEMŁA
Władysław OPITEK

W – 4 (odlewnia)
Bolesław KUCIA
inż. Kazimierz OPITEK
mgr inż. Franciszek PIWOWARCZYK
mgr inż. Tadeusz Bigaj

W – 5 (produkcja narzędzi)
Roman PIWOWARCZYK
Piotr KASPEREK

W – 6 (produkcja modeli i wykrojników)
Stanisław BUTRYN

Oddział Energetyczny
mgr inż. Janina BARAN

Oddział Remontów i Utrzymania Ruchu
Adam JARCZYK

SKŁADNICA GŁÓWNA CZĘŚCI ZAMIENNYCH

Dyrektor
inż. Zdzisław PORWIT
(01.01.1980 r. – nadal)

Główni Księgowi

Anna NIEDZIELSKA
Jadwiga ROSIŃSKA
mgr Janina KULIG

(01.01.1980 r. – 31.05.1981 r.)
(01.06.1981 r. – 30.04.1983 r.)
(01.05.1983 r. – nadal)

KIEROWNICY SKŁADNICY przed powstaniem samodzielnego zakładu

Klemens KORYCIK
Józef URBAŃCZYK
Władysław GÓRKA
Władysław REMBIECHA

(1951 r. – 31.05. 1955 r.)
(01.06.1955 r. – 30.04.1968 r.)
(05.01.1968 r. – 31.12.1971 r.)
(05.01.1972 r. – 31.12. 1979 r.)

Długoletni pracownicy TECHNOSKÓR

ODZNACZENI PRACOWNICY

ORDER SZTANDARU PRACY II KLASY

Jan FIDYT

KRZYŻ KOMANDORSKI ORDERU ODRODZENIA POLSKI

Jan PACTWA

KRZYŻ OFICERSKI ORDERU ODRODZENIA POLSKI

Jan PACTWA

KRZYŻ KAWALERSKI ORDERU ODRODZENIA POLSKI

Józef BARABASZ, Jan BULIŃSKI, Stanisław BOGACZ, Jan BRANICKI, Władysław CEBO, Władysław DŻWIGOŃSKI, Rudolf IWANEK, Józef KACZOR, Piotr KASPEREK, Wiktor KAŁA, Adam KLAJA, Stanisław KOMALA, Edmund KUSIŃSKI, Jan LITWIŃSKI, Jan ŁUCZYŃSKI, Zdzisław MATYJA, Ludwik OCZKOWSKI, Jan PACTWA, Adam RYCHŁOWSKI, Zenon TRĘBACZ, Józef WANAT, Tadeusz WOLF, Halina ZATORSKA.

ŻŁOTY KRZYŻ ZASŁUGI

Józef BARABASZ, Stanisław BIGAJ, Feliks CIUPEK, Mieczysław DŁUBISZ, Teodor DWORNICZEK, Władysław FUDAŁA, Stanisław JASTRZĘBSKI, Adam JARCZYK, Wiktor KAŁA, Adam KLAJA, Stanisław KOMALA, Edmund KUSIŃSKI, Stanisław KSIEŻARCZYK, Jan LATKO, Jan ŁUCZYŃSKI, Stanisław OKARMUS, Jan PACTWA, Kazimierz PTASIŃSKI, Ryszard PIWOWARCZYK, Józef SMOTER, Tadeusz TOPOREK, Adam RYCHŁOWSKI, Tadeusz WOLF.

SREBRNY KRZYŻ ZASŁUGI

Piotr BALCEREK, Kazimierz BUBIAK, Stanisław BOGACZ, Tadeusz BIGAJ, Witold CZARNECKI, Władysław DŻWIGOŃSKI, Kazimierz FIREK, Stanisław JASTRZĘBSKI, Józef KACZOR, Wiktor KAŁA, Piotr KASPEREK, Ryszard KARELUS, Mieczysław KAROŃ, Jan KOBYLAŃSKI, Roman KOSOWSKI, Stanisław KOMALA, Halina KOTOWSKA, Adam KULCZYK, Bolesław KULCZYK, Edmund KUSIŃSKI, Władysław LIKUS, Jan ŁUCZYŃSKI, Zdzisław MATYJA, Władysław NOSAL, Stanisław NORYS, Alojzy NIEDBALSKI, Władysław OPITEK, Ludwik OCZKOWSKI, Jan PACTWA, Kazimierz PTASIŃSKI, Weronika PIWOWARCZYK, Ryszard PIWOWARCZYK, Helena PALKA, Józef SŁONINA, Kazimierz SMOTER, Józef SYSKA, Zenon TRĘBACZ, Józef WANAT, Marian WANAT, Julian WOLAN, Julian WYKRĘT.

BRAZOWY KRZYŻ ZASŁUGI

Irena BARABASZ, Michał BARANIAK, Hieronim BAGIŃSKI, Wanda BOBER, Fryderyk BOŻEK, Ryszard BOŻEK, Ryszard BRZÓZKA, Kazimierz BUBIAK, Wiesław CIAPAŁA, Zbigniew CZAJA, Edmund CHODUR, Władysław DUDEK, Henryk FIDYT, Eugeniusz HOMONCIK, Adam JARCZYK, Jan KOBYLAŃSKI, Adam KOCON, Stanisław KLIMAS, Irena ŁUCZYŃSKA, Zdzisław MATYJA, Stefan MARTYKA, Zdzisław MAZGAJ, Leszek MUSKAŁA, Anna NIEDZIELSKA, Ludwik OCZKOWSKI, Zdzisław PORWIT, Józef

RASZKA, Tadeusz REMSAK, Józef SMOTER, Kazimierz SZCZERBOWSKI, Kazimierz SATRNUS, Stanisława SZCZEPANIAK, Michał SZYJKA, Stanisław WITKOWSKI.

ZŁOTA ODZNAKA „ZASŁUŻONY PRACOWNIK PRZEMYSŁU LEKKIEGO”

Teodor DWORNICZEK, Władysław FUDAŁA, Ryszard FIREK, Feliks KARCZMITOWICZ, Ryszard KARELUS, Adam KLAJA, Władysław NOSAL, Irena RACZEK, Józef RACZEK, Adam RYCHŁOWSKI, Józef SITEK, Zenon TRĘBACZ.

SREBRNA ODZNAKA „ZASŁUŻONY PRACOWNIK PRZEMYSŁU LEKKIEGO”

Józef BARABASZ, Michał BARANIAK, Stanisław CYGANIK, Henryk CHOWANIEC, Jan DATOŃ, Władysław FUDAŁA, Eugeniusz HOMONCIK, Władysław HALBINA, Henryk JANIK, Józef KOT, Roman KOSOWSKI, Stanisław KSIĘŻARCZYK, Jan LATKO, Władysław LIKUS, Andrzej MUCHA, Edward NOWAK, Tadeusz REMSAK, Józef RASZKA, Ludwik PALIAN, Józef PAWLIK, Zdzisław PORWIT, Kazimierz SMOTER, Alfred STASZCZYK, Wiktoria SOROKA, Adam SWORZENIOWSKI, Stanisław SZYJKA, Józef WANAT, Bronisław WILCZAK, Halina ZATORSKA.

ODZNAKA „ZASŁUŻONY RACJONALIZATOR PRODUKCJI”

Adam JARCZYK, Stanisław KOMALA, Ludwik OCZKOWSKI, Zenon TRĘBACZ, Józef WANAT.

ODZNAKA „RACJONALIZATOR PRODUKCJI”

Jan FIDYT, Franciszek FIDYT, Adam JARCZYK, Stanisław KOMALA, Edmund KUSIŃSKI, Ryszard KARELUS, Adam KULCZYK, Adam ŁUCZYŃSKI, Władysław NOSAL, Ludwik OCZKOWSKI, Józef PAWLIK, Tadeusz REMSAK, Adam RYCHŁOWSKI, Kazimierz SMOTER, Józef SMOTER, Zenon TRĘBACZ, Józef WANAT.

MEDAL 30-LECIA PRL

Mieczysław DŁUBISZ, Jan MACIEJCZYK, Jan PACTWA, Weronika PIWOWARCZYK, Jan SYSKA, Józef SYSKA.

MEDAL 40-LECIA PRL

Józef BARABASZ, Kazimierz BUBIAK, Jan BULIŃSKI, Fryderyk BOŻEK, Jan BRANICKI, Henryk CHOWANIEC, Kazimierz FIREK, Ryszard FIREK, Adam JARCZYK, Wiktor KAŁA, Ryszard KARELUS, Mieczysław KOWALSKI, Roman KOSOWSKI, Bolesław KULCZYK, Stefan LECH, Władysław LIKUS, Jan MACIEJCZYK, Edward NOWAK, Stanisław NORYS, Jan PACTWA, Helena PALKA, Ryszard PIWOWARCZYK, Kazimierz PTASIŃSKI, Filip PIESZCZOCH, Zdzisław PORWIT, Irena RACZEK, Józef RACZEK, Adam RYCHŁOWSKI, Sylwester SATERNUS, Józef SMOTER, Jan SYSKA, Józef SYSKA, Józef SITEK, Józef SŁONINA, Kazimierz SZCZERBOWSKI, Roman ŚLESIAK, Jakub ZAJAS.

**„ZASŁUŻONY DZIAŁACZ ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH PRAC. PRZEM. WŁ.,
SK. i ODZIEŻ.”**

Kazimierz BUBIAK, Teodor DWORNICZEK, Edward NOWAK, Jan NATKANIEC, Jan PACTWA, Józef SŁONINA, Kazimierz SMOTER, Józef WANAT, Julian WOLAN.

ZŁOTA ODZNAKA IM. JANKA KRASICKIEGO

Fryderyk BOŻEK.

SREBRNA ODZNAKA IM. JANKA KRASICKIEGO

Fryderyk BOŻEK, Dionizy BIENIEK, Piotr KASPEREK, Władysław OPITEK, Mirosław ROMUZGA.

ZASŁUŻONY DZIAŁACZ FRONTU JEDNOŚCI NARODU

Piotr KASPEREK, Jan PACTWA, Józef WANAT.

